

 deel 2

Officieel tien jaar geleden, tijdens de Summer Of Love in 1988, werd er muziekgeschiedenis geschreven: house overde vanuit Amerika de wereld. De fundamenten waarop popmuziek was gebouwd werden door elkaar geschud en daarmee veranderde alles voorgoed. De voorspellingen van de sceptische popcritici, die house 'de terreur van het niets' noemden en zeker wisten dat house 'zou overwaaien' blijken niet te zijn uitgekomen. De geschiedenis van house deel 2.

tekst Miriam Evers illustraties Frank van den Bold

DE HISTORIE VAN DE HOUSEMUZIEK

Het begin

De geschiedenis van house begint met The Warehouse in Chicago, waar Frankie Knuckles van '77 tot '83 draaide. De muziek die in deze club werd gedraaid werd warehousemusic genoemd en later gewoon house. In The Warehouse en The Garage (New York) lag de nadruk op de muziek en niet, zoals daarvoor, op de verschillen tussen de bevolkinglagen (zwart, latin, gay). De muziek was net zo gevarieerd als het publiek; zwarte dansmuziek en disco werden gemixt met bijvoorbeeld The Clash en muziek uit Chicago en New York en Detroit drukten

de blauwprint voor de eerste housemuziek. De muziek die toen in Chicago en New York werd gemaakt, was nog een duidelijke voortzetting van de disco- en soul-periode, terwijl de techno uit Detroit abstracter en progressiever was. De eerste houseplaat, 'Fantasy' van Jesse Saunders, klinkt nu erg gedateerd, maar werd ervaren als het geluid van een andere planeet. Daarvoor draaiden veel dj's italo en disco, waarbij ze een drumcomputer of een live drummer lieten meespelen om de beat door te laten gaan. Want het gaat om de beat. Dimitri herinnert

zich de dynamiek van de eerste platen. "Dat was precies wat house onderscheidde van andere muziek. Die harde beat op elke tel." De eerste labels die zich helemaal richtten op het uitbrengen van house, waren DJ International, Dance Mania en Trax. Dimitri: "Veel platen werden gemaakt van omgesmolten, oud vinyl. Heel amateuristisch allemaal. Er was gewoon geen geld." De eerste periode werden er alleen maar echte 'tracks' uitgebracht: drumcomputerprogramma's met samples. Er was veel concurrentie tussen de labels. Hoewel DJ International één

van de eerste echte househits op haar naam had ('Jack Your Body' van Steve 'Silk' Hurley) heeft Trax de meest invloedrijke platen uitgebracht: bijna alle Chicago klassiekers van o.a. Marshall Jefferson, Larry Heard en Frankie Knuckles.

Nadat de eerste houseplaten verschenen ging het snel. Veel dj's besloten zelf platen op te nemen. Toch

was het maken van een plaat niet de eerste prioriteit. Ze maakten de platen voornamelijk om ze later in de clubs te kunnen spelen. In elke stad op een andere manier.

In Chicago bleek veel talent te zijn. In 1986 leek het alsof iedereen er housemuziek maakte. Een belangrijk figuur van de eerste groep producers was Marshall Jefferson. Hij had in 1987 een grote hit met 'Move Your Body', dat de titel 'The Housemusic Anthem' meekreeg. Daarmee liet hij zien dat hij goed begreep wat housemuziek betekende: "Gonna need housemusic, all night long..." Het geluid van Jefferson is de Chicago-sound: een herkenbare zanglijn, een dreunende piano en strijkers over een minimale ritmetrack.

De radio speelde in Chicago een belangrijke rol bij de ontwikkeling van house. Farley Jackmaster startte met het legendarische programma Hot Mix, samen met Mickey Oliver, Kenny Jason, Ralphie Rosario en Steve Hurley. Toen hun programma van 's nachts naar overdags werd verplaatst, waren er hordes jongeren die van school wegbleven, om maar geen minuut van het programma te hoeven missen. In Chicago kreeg de enige dance-winkel Imports Etc. zoveel vraag naar platen die in Hot Mix werden gedraaid, dat ze een notiebord ophingen met alle platen uit het programma die verkrijgbaar waren.

Daarbij is er de laatste tien jaar een cultuur ontstaan, waarin dj's de labels zorgvuldig afplakken om

te voorkomen dat anderen dezelfde platen kopen. Business is business, ook in housemuziek.

De ontwikkeling in New York ging minder snel. Mixers als Larry Levan, Tony Humphries, Timmy Regisford en Boyd Jarvis maakten naam als remixers met het volle soul geluid dat later bekend zou worden als garage. De garage-house, genoemd naar de club de 'Paradise Garage', was net als de Chicago-house nog erg gerelateerd aan het disco- en soul verleden. De New York garage had een langzamer tempo (115-120 bpm) dan de energieke Chicago-sound, waarbij de beats 'opliepen' tot 120-130 bpm, de hartslag van de dansvloer. De 'Paradise Garage' van Larry Levan was het mekka geworden van de gay-scene die gedesillusioneerde was door de vercommercialiseerde disco. Walter Gibbons was in het begin van de jaren tachtig het voorbeeld voor veel New Yorkse dj's. In 1984 bracht hij de 12" single 'Set It Off' uit.

CHICAGO TRAX

In Chicago heeft Frankie Knuckles een belangrijke rol gespeeld bij het 'voorbereiden' van het publiek voor de echte house-explosie. Terwijl de sound van Knuckles nog was gebaseerd op disco, draaide Hardy de meest rauwe en wilde ritme-tracks die hij kon vinden en hij maakte hiermee de Music Box tot een club die voor dj's uit Chicago een inspiratiebron was. Knuckles had ze wakker geschud, Hardy had ze betoverd.

Midden jaren tachtig begon de housescene in Chicago te versnipperen. Er werden andere clubs geopend (C.O.D.'s en The Playground) en de concurrentie binnen de Chicago dance-scene werd steeds groter. Ook in Detroit was er een revolutie gaande. Terwijl de Chicago-house een echte postmoderne

en eclectische muziekvorm was (veel nummers uit de begintijd waren simpelweg herschrijvingen van bestaande nummers) was vernieuwing de drijvende kracht achter de Detroit-techno.

Detroit

Detroit had, in tegenstelling tot andere steden in de V.S., weinig te doen met het disco-geluid. Hier regeerde electro en de P-funk van groepen als Parliament en Funkadelic. De muziek die gedraaid werd, was een combinatie van witte Europese muziek (van groepen als Kraftwerk) met de zwarte funk. De bevolking van Detroit was overwegend zwart en de stad had altijd een belangrijke rol gespeeld in de Amerikaanse muziekgeschiedenis. Detroit is bekend geworden door artiesten van het Motownlabel. Motown gaf de stad een glans. Talent zou op elke hoek van de straat te vinden zijn en hits zouden uit de lucht vallen. Maar Motown verhuisde naar de westkust en de bloeiende auto-industrie stortte in na de komst van de Japanse auto. Het resultaat: grote werkloosheid en een muzikaal vacuüm. In deze benarde situatie ontstond er in Detroit een vernieuwende en radicale dansstroming: techno. Deze modernistische muziekstroming, onder leiding van o.a. Juan Atkins, klonk erg mini-

maal en vooruitstrevend. Begin jaren tachtig maakte Atkins (samen met Rick Davies als Cybotron) zijn eerste platen in de electro-stijl. De muziek was een vreemde combinatie van futuristische sounds van Kraftwerk en funky ritmes. In die tijd wisselden veel dj's uit Detroit hun platen af met ritmetracks uit de Roland 808 drumcomputer, waarvan de herkenbare klanken de basis zouden vormen voor het latere techno-geluid. In navolging van Juan Atkins (die in die tijd op zijn label Metroplex platen maakte onder de naam Model 500) werkten ook Eddy 'Flashing' Fowlkes, Kevin Saunderson en Derrick May aan eigen nummers. Derrick May maakte in 1987 'Strings Of Life'. 1988 was een belangrijk jaar voor

de Detroit-techno. Neil Ruston van Virgin Records besloot naar aanleiding van de hit "Good Life" van Kevin Saunderson een compilatie-cd op de markt te brengen, "Techno-The New Dance Sound From Detroit", met daarop nummers van Derrick May, Fowlkes, Saunderson, Blake Baxter en Juan Atkins. In één klap waren de techno-producers over de hele

wereld bekend. Ook in Detroit speelde de radio een belangrijke rol met het programma van DJ Electrifying Mojo. Deze dj draaide alles, van Blondie tot electro en funk.

Chicago

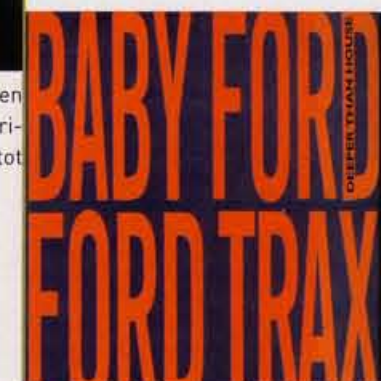
Aangezet door 'Acid Trax' van de producers 'Phuture', verschenen er talloze platen met daarop de 'nasty' sounds van de Roland 303 bascomputer. Deze muziek heette acid house en bracht de muzikale scene in Chicago naar een donkerder en abstracter niveau. De karakteristieke Roland 303 is het voorbeeld van het gebruik dat muzikanten maakten van de beschikbare apparatuur. De 303 was oorspronkelijk bedoeld om een solo-gitarist of zanger te begeleiden, maar het apparaat flopte. Het werd door de housemuzikanten ontdekt en kreeg een belangrijke plaats binnen de house. Met één druk op de knop konden geluiden worden geproduceerd die meteen goed klonken. Het wrange geluid van de synthesizersectie, dat het geluid werd van de acid-house, is nog steeds op veel platen te horen. De slide-functie (de glijbeweging tussen twee noten om de basgitaar te imiteren) werd een ander toonaangevend geluid binnen de housemuziek. De minima-

le klanken van de acidhouse zijn typerend voor de zich ontplooiende housescene in Ibiza en Engeland. Met deze muziek werd de eerste housegeneratie op het Europese continent grootgebracht tijdens de beruchte zomer van 1988: the Summer of Love. Dansend Europa hulde zich in felgekleurde kledij met Smiley-tekenen. Een nieuw tijdperk van de popmuziek werd officieel ingeluid.

In Europa stond de muziek nog in de kinderschoenen. De eerste houseplaten die in Europa uitkwamen werden niet enthousiast ontvangen. Afgezien van de hits 'Love Can't Turn Around' van Farley Jackmaster Funk en 'Jack Your Body' van Steve Hurley waren het voornamelijk disco, hiphop en electro die de Europese dansvloer domineerden. Er waren enkele Clubs in Engeland die de housemuziek waardeerden. De 'Hacienda' in Manchester met dj Mike

kwamen hoog in de hitlijsten. In datzelfde jaar kwam er een nieuwe drug op de markt: XTC. Volgens velen onlosmakelijk verbonden met de house-explosie in Europa. Het middel was niet alleen een garantie om de hele nacht door te kunnen feesten, maar gaf de

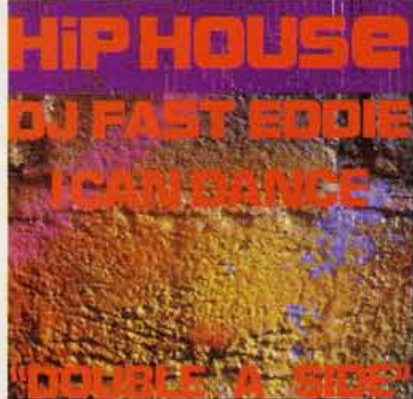
gebruiker ook een gevoel van openheid en liefde, waardoor het al snel de bijnaam 'lovedrug' kreeg.

Vanaf 1988 begon de Britse housescene echt te groeien. Net als in Chicago speelde de radio een belangrijke rol. Jazzy M's 'Jacking Zone' op LWR, Kiss FM en vele piratenzenders besteedden er veel aandacht aan. De radio was ook van groot

belang bij de organisatie van de raves rondom Londen. Omdat deze feesten meestal illegaal waren werd de plek vaak via de radio bekend gemaakt. Feestgangers luisterden in de auto naar de routebeschrijving, die vaak de avond zelf nog veranderde omdat de oorspronkelijke lokatie was ontdekt door de politie.

In september '88 kwam één van de eerste Engelse houseplaten uit: 'Oochy Koochy' van Baby Ford. Steeds meer houseproducers richtten zich op het nieuwe Chicago acid-geluid en in Manchester begon de housescene te groeien. Hier ontstond de groep 808 State, genoemd naar de Roland 808 drumcomputer. Het debuutalbum 'Newbuild' ging uit van het acid-geluid, gecombineerd met electro en de experimentele elektronische muziek van groepen als Can en Faust.

Toch was het niet alleen maar acid. In 1988 begon house te versnipperen. Marshall Jefferson (die de beroemde Acid Tracks van Phuture produceerde) maakte in dat jaar een grote hit met de groep Ten

City: 'Devotion'. Ten City was het grote keerpunt voor de platenmaatschappijen. Eindelijk was er een visuele groep die house maakte. Ten City was een act die kon optreden en net als andere artiesten op die manier kon worden gepromoot. Een andere stijl die zich in Chicago ontwikkelde was de hiphouse. In 1985 werd er al rap toegevoegd aan housenum-

De grote versnippering

Aan het begin van de jaren negentig werd de housemuziek steeds meer een Europese versie van Detroit techno. In Frankfurt werd de Detroit-stijl overgenomen en werden de hypnotiserende acidgeluiden versterkt. Deze muziek, die later trance werd genoemd, ontwikkelde zich snel en neemt tegenwoordig nog steeds een belangrijke plaats in binnen de housescene. Trance was een uitloper van Detroit-techno en acid-house. Een andere publieksgroep ging voor het hardere werk: hardcore, wat in Nederland resulteerde in het ontstaan van de gabberscene. Ook door de grote hoeveelheden harde drugs ontstond er behoefte aan hardere geluiden en

wordt al snel duidelijk dat het 'gewoon' verschillende takken zijn die zich los van elkaar, en soms geïnspireerd door elkaar, verder ontwikkelen. Bijvoorbeeld speedgarage, waarbij de zware baslijnen uit jungle en drum 'n' bass komen en de vokalen doen denken aan de vroege garage-house. Stijlen binnen de dance worden door elkaar geïnspireerd en pop en house gaan goed samen, waardoor er de laatste jaren veel crossover-stijlen en -groepen zijn ontstaan. Grote artiesten als U2, David Bowie en Everything But The Girl laten zich graag beïnvloeden door de dance. Groepen als The Prodigy en de Chemical Brothers zijn goede voorbeelden van crossovers tussen dance en rock met (bij The Prodigy) een zanger.

mers, maar het waren Tyree Cooper en Fast Eddy die de hiphouse definieerden met nummers als 'Turn Up The Bass' en 'HipHouse'. Een nieuwe impuls kwam uit België met new beat, dat nog de melancholie uitademde van electro. Het verschijnsel zou zijn uitgevonden toen enkele Vlaamse dj's electro en ouder discowerk niet op de voorgeschreven 45 toeren, maar op 33 toeren gingen draaien, met de pitch op de hoogste snelheid. De baslijn en de kicks werden hierdoor versterkt. De new beat club was de Gentse Boccaccio waar men ieder weekend naar toe trok gehuld in wielrennersbroek en smileytekens. Omdat New Beat als stroming niet erg vernieuwend was (gebaseerd op een gimmick) was de rage eigenlijk na een goed jaar weer voorbij.

Waar gaat het heen met house? Is het wachten op een soortgelijke revolutie die tien jaar geleden plaatsvond? Dimitri: "Ik denk dat er in de toekomst meer echte muzikanten house gaan maken. Het is nu zo makkelijk om zonder enige muzikale scholing een nummer te maken. Als het maar geld oplevert. Er komen denk ik geen echte nieuwe stromingen aan. We gaan meer de diepte in. Die magische platen van vroeger, toen mensen house nog niet voor het geld maakten, zullen dan waarschijnlijk weer gemaakt worden."

hogere snelheden. Veel houseliefhebbers van het eerste uur moesten er niets van hebben. Er was volgens hen geen spoor meer te bekennen van het gevoel van verbondenheid en warmte, dat zo duidelijk aanwezig was tijdens de beginperiode. In Engeland, waar altijd al een sterke 'rare groove' traditie leefde, ontstond vanuit de hardcorestroming de breakbeat. In het begin werden er tijdens het draaien gesampelde drumloops toegevoegd, waardoor de constante 4/4 beat werd onderbroken. Later begon men zelf platen te maken waarop de nieuwe mogelijkheden van de breakbeat werden ontdekt. De stroming was zo anders dat er een geheel nieuw publiek op af kwam. Even dacht men dat dit de toekomst zou worden van de housemuziek. Dat men genoeg had van de constante 4/4 beat. Maar als je de hele dance-stroming in een breder perspectief ziet,

